

12

Jacek Balcewicz

Nowe Balice

Ryanair nie zamierza na razie korzystać z rękawów na Balicach. Oficjalnie tłumaczy to zbyt krótkim czasem postoju, a nieoficjalnie wiadomo, że chodzi o pieniądze, których ten słynący ze skąpstwa przewoźnik nie zamierza za wykorzystanie rękawów płacić.

34

Jagoda & Jerzy Surdykowski

Egzotyka ze swojskim akcentem

Nagle pojawił się na sąsiedniej górze główny bohater dnia, 45-letni Chito Sangalang, który krzyżowany będzie już po raz piętnasty, czym dopełni złożony ślub, bo niegdyś błagał Niebiosa o zdrowie dla chorej matki.

46

Maria Malatyńska

Krzysztof Zanussi o filozofii, która posila się anegdotą, i o powadze, która siłę czerpie z humoru

Papież zapytał tych polskich hip-hopowców, po co wy to robicie? Jeśli wam naprawdę chodzi o to, żeby to był najpiękniejszy ruch, najsprawniejszy taniec, to jesteście prawdziwi artyści. A jeśli wam chodzi o sławę, o to, żeby zarobić, żeby zwrócić na siebie uwagę, to jest to sztuka skażona, jak każda sztuka na usługach. I dodał zdanie, którego już w „Osservatore Romano” nie było: nawet w sztuce religijnej to, co jest na zamówienie, nie jest sztuką.

Okładka:

„Średniowiecze da się lubić” – zachęca od kilku lat Muzeum Historyczne m. Krakowa, zapraszając na imprezy rekonstruuje ubiór i dzień powszedni dawnych mieszkańców Krakowa. Więcej zdjęć na str. 50. Fot. Jan Zych

- 3 Lesław Peters *O mieście – ex cathedra*
- 6 Jan Widacki *Początek nowego roku akademickiego*
- 7 Mediomani *Tako rzecze rzecznik*
- 7 Ewa Lipska *Jesiennie*
- 8 Witryna fotoreporterów
- 10 Jan Pieszcachowicz *List do Ewy Lipskiej*
- 11 Ewa Lipska *Wiersze*
- 12 Jacek Balcewicz *Nowe Balice*
- 15 Jacek Balcewicz *Jak płacić podatki, to tylko w Krakowie*
- 16 Kazimierz Targosz *O prawie w obrazkach. Rozmowa z prof. dr. Ryszardem Markiewiczem*
- 20 Majka Lisińska-Kozioł *O dziewczynce, która postawiła na swoim i wróciła do domu*
- 22 Kazimierz J. Krakowski *Zaradny radny za 158 zł miesięcznie. Rozmowa z Jackiem Balcewiczem*
- 23 Jacek Balcewicz *Andrzej Kulig: nie jestem Magdą Sroką bis*
- 24 Marek Lucyniusz *Praca bez końca. Rozmowa z prof. Andrzejem Romanowskim o 80-leciu Polskiego Słownika Biograficznego*
- 27 Elżbieta Dziwisz *Książka o moim Ojcu*
- 32 Krystyna Rożnowska *Obrazyz innego świata. Rozmowa z Maciejem Bobrem o twórczości plastycznej pacjentów szpitala psychiatrycznego*
- 34 Jagoda & Jerzy Surdykowski *Egzotyka ze swojskim akcentem*
- 41 Jan Zych *Małe, długie i kochane*
- 42 Józef Dużyk *Parandowski o Capri*
- 46 Maria Malatyńska *Krzysztof Zanussi o filozofii, która posila się anegdotą, i o powadze, która siłę czerpie z humoru*
- 50 Jan Zych *Średniowiecze w Barbakanie*
- 52 Ewa Danowska *Towarzystwo Naukowe Krakowskie, poprzednik AU*

- 54 Piotr Hapanowicz *Dawny kościół św. Krzyża na Kleparzu*
- 56 Weronika Śliwiak *Słowianie nie gesi...*
- 58 Halina Starostka-Chrzanowska *Walery Wielogłowski, propagator lecznictwa uzdrowiskowego*
- 60 Wojciech Machnicki *Nie ma głupich pytań?*
- 62 Piotr Skucha *Przewodnik po krakowskich zabytkowych lokomotywach*
- 66 Stanisław Ługowski *Rowerem... do Lubocy i Wadowa*
- 68 Agnieszka Stankiewicz-Malatyńska *Taniec fascynujący, wciągający, wywalający*
- 70 Anna Stafiej *Świadectwo księgi*
- 71 Mieczysław Czuma *Albośmy to jacy tacy...*
- 72 Rafał Skąpski *Szczepan Pilecki i Bolesław Skąpski na frontach I wojny światowej*
- 73 Tate, jedziemy do Krakowa!
- 74 Jan Ostrowski *Praemiando incitat*
- 75 Teresa Feliks *Krakowskie książki...*
- 76 Wspomnienie o Jerzym Piekarczyku
- 77 Zmarł Sylwester Dziki
- 78 Elżbieta Depta *Myśleć Nowym Jorkiem, a nie grajdołkiem. Rozmowa z Henrykiem Pasiutem*
- 80 Paweł Głowacki *Podróż na Północ*
- 81 Krzysztof Lisowski *W głąb czeskiego opowiadania*
- 82 Ewa Kozakiewicz *Uwaga! Pająki przy wejściu!*
- 84 Agnieszka Barańska *Od Karioki do Lucciolli – czyli o rockowych dziewczynach*
- 86 Janusz M. Paluch *Kronika kulturalna*
- 88 Anna Woźniakowska *Festiwal z duszą*
- 90 Marek Sołtyś *„I nie będziesz już tym, o kim tu mowa”*
- 93 Katarzyna Grzesiak *Wiersze*
- 94 Maria Malatyńska *Kamera na Kraków*
- 96 Wieści z A-B

„Kraków” – miesięcznik społeczno-kulturalny 31-027 Kraków, ul. Mikołajska 2, pokój 5; tel. 12 222 00 14; 661 22 82 82 www.miesiecznikkrakow.pl redaktor naczelny: Jan Pieszcachowicz jan.pieszcachowicz@krakow.krakow.pl zastępca redaktora naczelnego: Jerzy Piekarczyk jerzy.piekarczyk@krakow.krakow.pl sekretarz redakcji: Marian Szulc redakcja@krakow.krakow.pl kolegium: Jacek Balcewicz, Edward Chudziński, Krzysztof Lisowski, Jakub Łoginow, Wojciech Machnicki, Maria Malatyńska, Janusz Paluch, Lesław Peters, Andrzej Romanowski, Kazimierz Targosz

stale współpracują: Ewa i Grzegorz Kozakiewiczowie, Piotr Koziarz, Małgorzata Lebda, Bogna Wernichowska, Elżbieta Wojnarowska, Anna Woźniakowska, Jan Zych opracowanie graficzne: Roman Banaszewski projekt układu typograficznego: Igor Banaszewski promocja i reklama: Edyta Wiśniowska edyta.wisniowska@krakow.krakow.pl wydawca: Stowarzyszenie Kulturalno-Naukowe KRAKÓW i Śródmiejski Ośrodek Kultury druk: Top-Druk Łomża, nakład: 3,5 tys. egzemplarzy

Nie zamówionych materiałów redakcja nie zwraca Wszystkie prawa zastrzeżone © „Kraków”

Lesław Peters

Przełom XX i XXI wieku mocno nadszarpnął autorytet państwa pojmowanego jako struktura organizująca życie społeczeństwa. Duża grupa krajów naszego kontynentu straciła część atrybutów przynależnych w pełni samodzielnemu państwu w wyniku powstania Unii Europejskiej, wprowadzenia ponadnarodowej waluty euro i utworzenia strefy Schengen. Jednocześnie metropolie – skupiska ludzkie gromadzące niekiedy więcej mieszkańców niż średniej wielkości państwo – zaczęły coraz głośniejsze domagać się daleko posuniętej niezależności w stosunku do rządów centralnych. Nazwiska burmistrzów wielkich stolic świata stają się bardziej znane od nazwisk przywódców licznych krajów.

Miasto da się lubić

Zachętą dla metropolii do podejmowania działań separatystycznych jest oszalałający sukces Singapuru. W ciągu zaledwie półwiecza, na obszarze nieco przewyższającym dwukrotną powierzchnię Krakowa, azjatyckie państwo-miasto zbudowało gospodarkę zdolną konkurować ze światowymi potęgami, gwarantując mieszkańcom niebywale wysoki poziom życia. Za sygnał do otwarcia nowej epoki w historii miast można uznać deklarację burmistrza Londynu z lat 2000–08 Kena Livingstone’a, który rzucił hasło przekształcenia stolicy Zjednoczonego Królestwa w Singapur Europy. Ogłaszając projekt usamodzielnienia brytyjskiej metropolii, Livingstone posunął się do stwierdzenia, że miasta tej rangi powinny działać niezależnie od władz państwowych nawet w dziedzinach tak strategicznych jak obronność czy polityka zagraniczna.

Analogiczne tendencje pojawiają się również w innych metropoliach europejskich. Dążenia do poszerzenia zakresu samodzielności można dostrzec w Berlinie, Paryżu, Barcelonie czy Frankfurtu. Mocnym fundamentem podejmowanych starań są olbrzymie budżety, którymi operują władze wielkich miast. Istotną rolę spełniają także więzi emocjonalne łączące mieszkańców ze swoimi metropoliami. Socjologowie obserwują wykształcanie się nowego typu patriotyzmu.

Dr inż. arch. Tomasz Jeleński

Małą ojczyzną już nie jest zamieszkiwana kraina historyczna lub region wyznaczony przez granice administracyjne, ale aglomeracja miejska. Rośnie zainteresowanie historią i dniem współczesnym poszczególnych miast.

Polska nie posiada metropolii na miarę Londynu, Paryża czy Berlina, jednak wielu z nas silnie identyfikuje się z miejscem zamieszkania. To fakt znany nie od dziś. Najbardziej wyrazistym, patologicznym jego przejawem są międzymiejskie wojny kibicowskie,